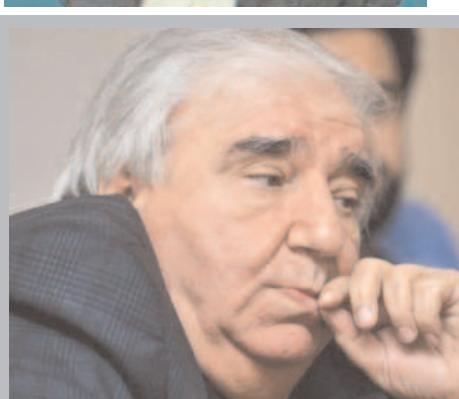

BAYAT

No 25 (653)

Ramiz Rövşən

Başı kəsik gözəl kötük

Başı kəsik gözəl kötük,
bu dağı sənə kim çəkdi?
Baltanı sənə kim vurdu,
bıçağı sənə kim çəkdi?

İpək-ipək yarpaqların
Küləklərlə talandımı?
Bilək-bilək budaqların
ocaqlarda qalandımı?
Küsdünümü taleyin acılığından?
Zalımlar keçmədi qocalığından
Yixılmış ucalığından,
başı kəsik gözəl kötük...

Ölmək

Bulud kimi ölmək
bir yaz yağışında.
Ümid kimi ölmək,
bir qız baxışında.
Bir yel qanadında
yarpaq kimi ölmək
Bir qəbir altında,
torpaq kimi ölmək.
Bir gül kimi ölmək,
bir güldən içində.
Bülbül kimi ölmək
bir hicran içində.
Bir səs kimi ölmək
bir kar qulağında.
Bir söz kimi ölmək,
bir lal dodağında.
Gündən güne ölmək,
Dönə-dönə ölmək.
Öldükçə dirilmək,
Sonra yenə ölmək...

Gedək biz olmayan yerə

Gəl əl-ələ tutub gedək
Gedək biz olmayan yerə.
Hər dərdi unudub gedək,
Dərdimiz olmayan yerə.

Burda qoyaq özümüzü,
Bu qırışan üzümüzü
Bu köhnəlmış sözümüzü,
Gedək söz olmayan yerə.

Bir kimsə tutmasın xəbər,
Gəl çıxıb gedək birtəhər.
Bu ev, bu küçə, bu şəhər,
Bu dəniz olmayan yerə.

...Atam oğlu, az çapala
Sən deyən çətin tapıla.

Bu Ramizi kim aparar,
Bu Ramiz olmayan yerə?!

"Yağış yuyur, gün qurudur"

Bu yerləri bu göyləri
Yağış yuyur, gün qurudur.
Bu dünyada çox şeyləri
Yağış yuyur, gün qurudur.

Gözümüzün yaşını da,
Bağımızın başını da
Qəbrimizin daşını da
Yağış yuyur, gün qurudur.

Gələn nədi, gedən nədi?
Bələk nədi, kəfən nədi?
Bu dünya öz kefindədi
Yağış yuyur, gün qurudur.

İçindən yixılır adam

Təkcə gücsüzlüyündən
yixılmır, atam balası,
Arabir gücündən yixılır adam.
Başını dik tutub gəzdiyi yerdə
içindən yixılır adam.
İllər boyu neçə dərdə
dözbə dayanır,
Qəfil sevincindən yixılır adam.
Dünya qaçıq ayağının altından -
yixılmır,
Bu dünyanın ən dəlisov atından
yixılmır,
Amma bir kəpənəyin qanadından,
bir otun ucundan yixılır adam.
Gülmə hər yixılana,
atam balası, gülmə, -
Elə bilmə
bu dünyada təkcə gücsüzlüyündən
ya da ki, acıdan yixılır adam...

Analar aldatdı bizi

Şirin-şirin yuxudadıq,
Bir zalım oyatdı bizi.
Anaların gucağından
Bu dünyaya atdı bizi.

Düşdük yolların ağına,
Baxtımızın sorağına,
Qatdı bizi qabağına,
Əlində oynatdı bizi.

Biz ki yol nədi bilməzdik,

Biz ki Öl nədi bilməzdik,

Bilsək dünyaya gəlməzdik,

Analar aldatdı bizi...

QARA PALΤARLI QADIN

Kişilər bir olmur atam balası
Qorxağı var, igidi var,
Amma hər kişinin öləndən sonra
Qəbri üstdə ağlamağa
Bir qara paltarlı gözəl bir qadına ümidi var
Sən öləndə kim olacaq gözlərinə bağlayan?
Qardaşmı olacaq, yadımı olacaq?
Bu dunyada bəlkə sənə ən çox ağlayan,
Ən çox ağlatdığın qadın olacaq?!
Göz yaşları yuduqca başdaşını

Qəbrində qurcalanıb, deyəcəksən: ilahi
İllər boyu ağlatdığım bu qadın
Görən necə saxlayıbdır bu qədər göz yaşını?!
Bircə kərə ne saçını oxşamışam,
Nə gözünü silmişəm.
Gözərimə batır indi saçlarının hər dəni,
İllər boyu bu qadına mən axı dərd vermişəm
İndi görən niyə çəkir dərdimi?
Bu qadın başdaşımı öpüb siğallamaqdansa,
Yumruğuyla döysə-döysə yaxşdı.
Qəbrimin üstündə ağlamaqdansa,
Məni söyə yaxşdı.
Yeri-yeri, qara paltarlı qadın,
Kiri-kiri, qara paltarlı qadın.
Bu qəbir də min qəbirdən biridir.
Başdaşımı bəsdir basdırın başlarına,
Bütün mənə ağlayanlar kiridi,
Sən də kiri, qəbrim damır, ağlama...

Dərd

Dərd dərdi əridir, udur,
Dərd dərdin dibinə çökür
Dərd dərdin əlindən tutur,
Dərd dərdin ipini çekir.

Nə uzundur dərdin ipi
Dolanır dörd bir tərəfi.
Dünyanın dərdli tərəfi
Dərdsiz tərəfini çekir.

Dünyadan bezmir yenə də,
Şükür deyib bu günə də,
Adam lap öz dərdini də
Sevinə-sevinə çekir.

Bu ağac

Bu ağac öləcək,
Üzündən gözündən tökülr ölüm.
Bu ağac öləcək, bu gün, ya sabah.

Bu ağaca qonan o quş öləcək,
Üzündən gözündən tökülr ölüm.
O quş da öləcək, bu gün, ya sabah.

O quşa dən səpən o qız öləcək,
Üzündən gözündən tökülr ölüm.
O qız da öləcək, bu gün, ya sabah.

İLAN BALASI

Böyüyük bu körpə ilan balası,
gah o başa, gah bu başa sürünr.
Sevinir udduğu havaya, suya,
Torpağa sevinir, daşa sevinir.
Bir sevgi həvəsi dolur canına,
Gecələr gözünün itir yuxusu.
Çiçəyin qoxusu, otun qoxusu,
Küləyin nəfəsi dolur canına.
Özündən xəbərsiz,
səssiz-səmirsiz
Zəhərə çevirilir canında hər şey
Bu ilan balası bir vaxt
Canında
Gizlənən zəhərdən xəber tutacaq.
Bəlkə qarğıyacaq
baxğını onda,
Bəlkə boğazını
qəhər tutacaq.
Ağlama, ağlama, ilan balası,
Baxğını qarğıma, ilan balası!
Bu da bir ömürdü,

dözsən gərək,
Beləymış taleyin əmri, buyruğu;
Döşünün altında -
sevən bir ürək,
Dişinin altında -
zəhər tulugu.
Görənlər çıxırar:
- İlan var, ilan!..
Qovduqca qovarlar sənə dünyada.
Hər yandan kəsilər
yolun-yolağın,
Tək bircə yol qalar sənə dünyada;
Başından
quyruğunacan,
Zəhərli dişindən
Quyruğunacan
Tək bircə yol qalar, -
o yol özünsən,
Özün öz yolunsan, ilan balası.
Özün bu dünyada öz əzizinsən,
Özün öz balansan, ilan balası.
Hara qaçacaqsan
göz qabağından,
Bu zalim dünyaya neyləyəcəksən?
Yüz yol çıxacaqsan
öz qabiğindan,
Özündən ayrıla bilməyəcəksən.
Öyrən,
yavaş-yavaş özüne öyrən,
Dünyanın hər cürə üzünə
öyrən.
Barış canındakı zəhərli dərdlə,
iyənmə özündən, ilan balası.
Bəlkə də, ən acı həqiqət elə
sənsən yer üzündə, ilan balası.
Sənsən haqqın yolu bu yer üzündə,
tanrı özü seçib bu yolu bəlkə.
Yüz cür sıfətiylə, yüz cür üzüyle
Dünya səndən keçib durulur bəlkə

DÜNYA

Mənim balam bu dünyayla oynamaya,
Sən cavansan dünyaya qoca dünyadı.
Düşmən nədir? Dost evini dost yıxar,
Bilən bilir dünya necə dünyadı.
Ömrə, güne etibar yox əzəldən,
Bir də dönüb yarpaq olmaz xəzəldən,
Beşiyindən bize tabut düzəldən
Bələyindən kəfən tikən dünyadı.
Kim nə anlar bu zalimin işindən,
Çoxlarını keçribdi dişindən,
Möhkəm yapış papağından, başından,
Başdan papaq alıb qaçan dünyadı.

Bu güzgüyə bir vaxt qoşa baxardıq

Bu güzgüyə bir vaxt qoşa baxardıq,-
bu güzgüdə yerin indi boş qalıb.
Bəlkə səndən bu güzgüün canında
dodaq qalıb, kirpik qalıb, qaş qalıb?
Göz yaşlarının canındadı, bəlkə də
damla-damla əriyəcək bu güzgü.
Bir gün sənin ayağınla dünyada
ayaq açıb yeriyəcək bu güzgü.
Bəlkə, səni axtaracaq, gəzəcək
milyon-milyon adamların içində.
Görən kimi tanıyacaq üzünü
ən qaranlıq axşamların içində.
Qaçacaqsan bu güzgüün əlindən,
Dönəcəksən o döngəye, bu tine.
Adamları, maşınları, evləri
Atacaqsan bu güzgüün cənginə.

